

Projekt, pn. Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce

Białystok, 7.06.2022 r.

**Protokół z posiedzenia
Komitetu Ekspertów ds. Praw Pacjenckich i Geriatrii
w dniu 6 czerwca 2022 r.**

W dniu **6 czerwca 2022 r. od godz. 17:00** z użyciem Platformy ClickMeeting odbyło się posiedzenie Komitetu Ekspertów ds. Praw Pacjenckich Seniorów i Geriatrii, dalej zwanego Komitetem Ekspertów.

Celem spotkania było zebranie wniosków i opinii ekspertów niezbędnych do przygotowania Handbook dla lekarzy. Omówienie problematyki określenia tabel zawierających preskrypcje leków.

1. W imieniu organizatora spotkanie otworzyła dr Eliza Szadkowska Prezes Zarządu Fundacji Centrum Inicjatyw na Rzecz Społeczeństwa – koordynator projektu.

Poinformowała zebranych, że projekt pn. Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce jest finansowany z Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy ze środków Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Koordynator powitała uczestników spotkania: Przedstawicieli Komitetu Ekspertów, Przedstawicieli Instytucji udzielających honorowego patronatu.

Poinformowała, że projekt został objęty patronatem honorowym, takich instytucji jak: Narodowy Fundusz Zdrowia, Rzecznik Praw Pacjenta, Naczelna Rada Lekarska, Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, Rektor Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Marszałek Województwa Podlaskiego oraz patronatem medialnym: TVP 3 Białystok, Polskie Radio Białystok, Rzeczpospolita, Magazyn Pielęgniarki i Położnej, Kurier Poranny, Portal informacyjny Wrota Podlasia.

Projekt, pn. Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce

Szczegółowe informacje o projekcie znajdują się na stronie internetowej:

[Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce | Fundacja Centrum Inicjatyw na Rzecz Społeczeństwa \(fundacjafcis.pl\)](#)

[Dla Zdrowej i Lepszej Starości | Facebook](#)

2. W posiedzeniu Komitetu Ekspertów wzięły udział następujące osoby, które zostały przedstawione.

Komitet Ekspertów reprezentowali:

dr hab. n. med. prof. UMW Agnieszka Mastalerz-Migas - Krajowy Konsultant Medycyny Rodzinnej, Katedra Medycyny Rodzinnej Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej. Kierownik Katedry i Zakładu Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Prof. dr hab. n. farm. Agnieszka Neumann-Podczaska - Kierownik Działu Farmacji. Pracownik naukowo-dydaktyczny, adiunkt w Katedrze Geriatrii i Gerontologii Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, absolwentka i członkini European Academy for Medicine of Ageing - [EAMA] (Sion, Szwajcaria), współtwórczyni „OF-Senior” – pierwszego w Polsce programu opieki farmaceutycznej wspierającego seniorów. Obecnie stypendystka Programu Fulbright, przebywająca na stażu naukowym w USA.

prof. zw. dr hab. med. Anna Bodzenta-Łukaszuk – od 10 lat Członek Zarządu Głównego Towarzystwa Internistów Polskich, różnych sekcji. Lekarz internista, alergolog, praktyk farmacji. Przez wiele lat kierowała Kliniką Alergologii i Chorób Wewnętrznych UMB.

prof. dr hab. n. med. Katarzyna Wieczorowska-Tobis - Przewodnicząca Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego. Członkini Rady Narodowego Komitetu Seniora. Profesor zwyczajny i kierownik Katedry Geriatrii i Gerontologii Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu. Prezes Kolegium Lekarzy Specjalistów w Polsce. Członek Towarzystwa Medycyny Geriatrycznej Unii Europejskiej (EUGMS). Członek Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia. Członkini European Academy for Medicine of Aging.

Prof. Tadeusz Parnowski – Kierownik pierwszego oddziału psychogeriatrycznego i Poradni Zaburzeń Pamięci w Polsce, założyciel oraz Prezes Zarządu Polskiej Fundacji Alzheimerowskiej oraz Polskiego

Projekt, pn. Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce

Towarzystwa Opieki nad Osobami z Chorobą Alzheimera i Rady Programowej Towarzystwa. Prezes Polskiego Towarzystwa Psychogeriatrycznego, Alzheimer Europe oraz International *Psychogeriatric Association*. Jest m.in. współautorem poradnika dla opiekunów osób z chorobą Alzheimera. Lekarz psychiatra, psychogeriatra. Aktualnie jest przewodniczącym PTPG i członkiem RJP PAN.

Maria Lauryn - Przedstawicielka Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Rad Seniorów, Sekretarz Rady Seniora przy Marszałku Województwa Podlaskiego, Przewodnicząca Suwalskiej Rady Seniora, Ambasadorka Programu Seniorzy w Akcji. Prowadzi audycję dla seniorów w Radio w Suwałkach pn. SMS – Stan Młodości Stabilnej. Wieloletnia Radna Miasta Suwałki. Pełniła także funkcję Wice Prezydenta Miasta Suwałki. Obecnie zaangażowana w wiele gremiów konsultacyjnych w kraju.

dr hab. n. med. Halina Doroszkiewicz - Konsultant wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego, adiunkt Klinice Geriatrii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Nauczyciel pielęgniarstwa geriatrycznego, członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego.

Do zespołu ekspertów dołączyła:

dr Anna Michalska – farmaceuta kliniczny, dr n. med., koordynator pracy Biobanku Onkologicznego UMB, pracownik Zakładu Klinicznej Biologii Molekularnej. Odpowiedzialna za przebieg współpracy pomiędzy Biobankiem UMB a firmą Indivumed GmbH. Uczestniczka programu Transformation.doc, w ramach którego ukończyła kurs na University of Alberta w Edmonton w Kanadzie, stypendystka programu SKILLS Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Zakład Klinicznej Biologii Molekularnej UMB, zarządza w Bio-banku największy bio-bank onkologiczny na świecie.

Przedstawiciele Instytucji Honorowych:

Mariola Łodzińska – Zastępca Prezesa Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Warszawie,

Melania Brzozowska – Przedstawicielka Narodowego Funduszu Zdrowia, Departamentu Gospodarki Lekami

Kazimierz Kłodziński – Przedstawiciel Naczelnej Rady Lekarskiej, Przewodniczący Komisji ds. Seniorów,

Projekt, pn. Audyty obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce

W imieniu organizatora, tj. Fundacji Centrum Inicjatyw na Rzecz Społeczeństwa i Instytutu Dla Zdrowej i Lepszej Starości w spotkaniu uczestniczyli:

prof. dr hab. n. med. Barbara Bień – kierownik Kliniki Geriatrii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku; przedstawiciel Instytutu dla Zdrowej i Lepszej Starości; gerontolog i geriatra; członek Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego, European Academy for Medicine of Ageing; Global Ageing Research Network (GARN). W latach 2008-2015 Członkini Zespołu ds. Gerontologii przy Ministrze Zdrowia, gdzie udało się wypracować standardy oceny leczenia geriatrycznego.

dr Ewelina Łukaszyk – lekarz geriatra, pracuje w Poradni Geriatrycznej największej na Podlasiu. dr nauk medycznych, specjalizująca się w leczeniu osób w wieku starszym, lekarz specjalista w Poradni Geriatrycznej SP ZOZ MSWiA w Białymstoku, asystent naukowo-dydaktyczny w Klinice Geriatrii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

dr Joanna Jończyk – dr nauk ekonomicznych w zakresie zarządzania, mgr prawa; specjalista w dziedzinach zarządzania w organizacjach publicznych sektora ochrony zdrowia, zarządzania zasobami ludzkimi, przywództwa oraz zarządzania zmianą. Członkini Instytutu dla Zdrowej i Lepszej Starości. Przedstawicielka organizacji pacjenckich w Radzie Społecznej Narodowego Funduszu Zdrowia

Dominik Sołowiej – dziennikarz, specjalista ds. marketingu, webmaster i copywriter. Prowadzi spotkania poświęcone kulturze i sprawom społecznym oraz szkolenia i wykłady. Jego specjalność to: marketing polityczny, public relations, marketing narracyjny, reklama i problematyka nowych mediów. Właściciel agencji reklamowej Studio DS Info. W projekcie pełni funkcję Rzecznika ds. komunikacji i promocji.

3. Koordynator poprosiła Prof. Barbarę Bień i dr Ewelinę Łukaszyk o przedstawienie informacji dotyczących tematyki posiedzenia.

- **Prof. Barbara Bień** zaprezentowała kilka wariantów wizualizacji opracowywanych treści. Wskazała na główne problemy związane z koniecznością stworzenia tabel w tekście. wskazała problemy przy opracowywaniu treści Handbook dla Lekarzy. Min. formę komunikacyjną -istnieje potrzeba przedstawienia tego problemu w 2 językach. 1 język bardziej adresowany do „przepisywaczy” tych którzy piszą recepty, ten który w formie zwartej, krótkiej zwartej będzie informował o zasadach wielolekowości, polipragmazji, o interakcjach lekowych.

Projekt, pn. *Audyty obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce*

4. Następnie o głos opinii eksperckiej poproszeni zostali członkowie Komitetu Ekspertów.

- **Prof. Agnieszka Mastalerz-Migas:** Handbook do wersji elektronicznej to bardzo dobry pomysł myśląc o młodszych pokoleniach lekarzy. Tak systemowo patrząc, jeżeli Państwo śledzicie co się dzieje obecnie, czekają nas zmiany Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W systemie obecnie funkcjonuje Platforma P1 z której powinien korzystać lekarz, sprawdzając jakie leki ma przepisane jego pacjent od innych lekarzy.
- **Prof. Agnieszka Neumann-Podczaska:** Trwają prace w Ministerstwie Zdrowia nad aktami wykonawczymi do ww. ustawy dla lekarzy i stworzenia tzw. przeglądu lekowego. Kryteria potencjalnej poprawnej farmakoterapii są potrzebne na warunki polskie.
- **Prof. Katarzyna Wieczorowska-Tobis:** 3 lata temu opiniowaliśmy tzw. *Farm Indeks* i jest tam potrzeba dodatkowych działań. Natomiast jest to trudne zadanie, ponieważ jest cała masa leków, które pacjenci biorą bez recepty, które poleca np. sąsiad, u którego „super zadziałało”, są to substancje poza rejestrem lekarza.
- **Prof. Anna Bodzenta-Łukaszuk:** Przygotowując się do posiedzenia przejrzałam publikacje z ostatnich 2 lat. Prac na temat wielolekowości jest setki. Chyba leczenie szpitalne zostawimy i będziemy się opierać o leczenie ambulatoryjne, we współpracy z lekarzami rodzinnymi. Nie obejmujemy wszystkich leków, musimy się skupić na wybranych grupach leków. Na pewno musimy się zastanowić nad sprawą suplementów bez recepty. Farmaceuta kliniczny jest specjalizacją dla nas bardzo przydatny do naszego badania.
- **Dr Anna Michalska:** Mam nadzieję, że dobre praktyki z USA, gdzie farmaceuta stoi z zespołem będą przeniesione do Polski.
- **Prof. Tadeusz Parnowski:** Zwykle opracowania dla lekarzy są zbyt skomplikowane. Lekarze ulegają modą, przyspieszeniom i skrótom. Dlatego jeżeli język będzie skomplikowany to lekarze nie będą tego czytać. Język powinien być medyczny, ale uniwersalny. Spotykam się z opiekunami, którzy wiedzą nawet więcej od lekarzy. Dać lekarzom coś praktycznego – nazwa „INTERAKCJE”. Informacje muszą

Projekt, pn. Audyt obywatelski procesu leczenia farmakologicznego seniorów w Polsce

być budowane w grupy i wybierane leki najczęściej stosowane. Resztę umieścić w aneksie z dociskiem UWAGA.

- **dr hab. n. med. Halina Doroszkiewicz:** Warto w tekście zrobić część dla pielęgniarek.

Najbliższe spotkanie Komitetu Ekspertów w formie zdalnej zaplanowano za miesiąc w celu konsultacji dokumentu. Dokładny termin posiedzenia będzie konsultowany z uczestnikami.

- 1. W imieniu organizatora podziękowania za uczestnictwo przekazała dr Eliza Szadkowska – koordynator projektu.**

Spotkanie zakończono.

Opracowanie:

Koordynator Projektu:

dr Eliza Szadkowska